BU
BAITURSYNULY UNIVERSITY

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
КЕАҚ «АХМЕТ БАЙТҰРСЫНҰЛЫ АТЫНДАҒЫ
ҚОСТАНАЙ ӨҢІРЛІК УНИВЕРСИТЕТІ»
ӨМІРЗАҚ СҰЛТАНҒАЗИН АТЫНДАҒЫ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ИНСТИТУТЫ

АЛТЫНСАРИН ОҚУЛАРЫ

«ҚАЗІРГІ ӘЛЕУМЕТТІК МӘДЕНИ ЖӘНЕ ГЕОСАЯСИ НАҚТЫЛЫҚТАҒЫ ҚҰНДЫЛЫҚТАР – ТӘРБИЕНІҢ ТҰЖЫРЫМДАМАЛЫҚ НЕГІЗІ»

ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ҒЫЛЫМИ-ТӘЖІРИБЕЛІК КОНФЕРЕНЦИЯ МАТЕРИАЛДАРЫ

I КІТАП

АЛТЫНСАРИНСКИЕ ЧТЕНИЯ

«ЦЕННОСТИ КАК КОНЦЕПТУАЛЬНАЯ ОСНОВА ВОСПИТАНИЯ В СОВРЕМЕННЫХ СОЦИОКУЛЬТУРНЫХ И ГЕОПОЛИТИЧЕСКИХ РЕАЛИЯХ»

МАТЕРИАЛЫ МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ

I КНИГА

Қостанай қ., 2025 ж.
г. Костанай, 2025 г.

УДК 37.02
ББК 74.00
Қ 22

РЕДАКЦИЯ АЛҚАСЫ / РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ

Куанышбаев Сеитбек Бекенович, география ғылымдарының докторы, доцент, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің Басқарма Төрағасы-Ректоры, Қазақстан; **Наурызбаева Эльмира Кенжеғалиқызы**, тарих ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессоры, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің академиялық мәселелер жөніндегі проректоры; **Жарлыгасов Женис Бахытбекович**, ауыл шаруашылығы ғылымдарының кандидаты, қауымдастырылған профессор, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің зерттеулер, инновация және цифрландыру жөніндегі проректоры; **Скударева Галина Николаевна**, педагогика ғылымдарының докторы, доцент, Ресейлік Мәскеу облысындағы Мемлекеттік жоғары білім беру ұйымы «Мемлекеттік гуманитарлық-технологиялық университеті» ректоры, педагогика кафедрасының меңгерушісі, Ресей; **Бережнова Елена Викторовна**, педагогика ғылымдарының докторы, Ресей Сыртқы істер министрлігінің Мәскеу мемлекеттік Халықаралық қатынастар институтының (университет) профессоры; **Есіркепова Кенжегүл Қабылғазықызы,** филология ғылымдарының кандидаты, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті Ө.Сұлтанғазин атындағы педагогикалық институтының директоры; **Ибраева Айман Елемановна**, Қостанай облысы әкімдігінің Білім басқару басшысы; **Калимжанова Роза Лаиковна,** PhD докторы, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанайөңірлік университетінің педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының меңгерушісі; **Утегенова Бибикуль Мазановна**, педагогика ғылымдарының кандидаты, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының қауымдасты- рылған профессоры; **Смаглий Татьяна Ивановна**, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің, педагогика ғылымдарының кандидаты; педагогика, психология және арнайы білім беру кафедрасының қауымдастырылған профессоры; **Жетписбаева Айсылу Айратовна**, Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университетінің Ы. Алтынсарин атындағы әдістемелік кабинетінің меңгерушісі.

Қ 22 Қазіргі әлеуметтік мәдени және геосаяси нақтылықтағы құндылықтар - тәрбиенің тұжырымдамалық негізі: Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция материалдары: I Кітап, 27 ақпандағы 2025 жылдың – Қостанай: Ахамет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті, 2025 .– 1916 б. = Ценности как концептуальная основа воспитания в современных социокультурных и геополитических реалиях: Материалы международной научно-практической конференции: I книга, 27 февраля 2025 года. – Костанай: Костанайский региональный университет имени Ахмет Байтұрсынұлы, 2025.–1916 с.

ISBN 978-601-356-498-2

Жинақта Алтынсарин оқуларының «Қазіргі әлеуметтік мәдени және геосаяси нақтылықтағы құндылықтар – тәрбиенің тұжырымдамалық негізі» атты Халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференциясының материалдары жарияланған. Бұл Қазақстандық білім беру жүйесіндегі балалар мен жастарды тәрбиелеудің құндылық-тарытуралы зерттеулер, еліміздің ұлттық біртұтас тәрбие бағдарламаны жүзеге асырфу жолдары, жас ұрпақты тәрбиелеуде халықаралық және отандық тәрбие мәселелрі ескеру жолдары, мектеп пен отбасының қоғамдық тәрбие күштерін біріктіру туралы пікірлері, зерттеу ұсынылымдары туралы мақалалар жинақталған.

Жинақта білім беруде ұлттық тәлім-тәрбие құндылықтарны еңгізудің өзекті мәселелері, озат тәжірибелер, біртұтас тәрбиенің бағыт-бағдарымен тенденцияларын айқындалып, сондай-ақ қолжетімділікпен инклюзивтілікті қамтамасыз ету, барлық деңгейлердегі мазмұнның құндылық аспектісін өзектендіру, білім беру ұйымдарында ашықтық пен ынтымақтастық ахуалын құру, білім беруді дамыту мен психологиялық-педагогикалық қолдаудың инновациялық форматтарымен тиімді тәжірибелерін енгізу, педагогикалық ғылым мен практиканы интеграциялау қарастырылған.

Конференция материалдары қазіргі білім беру контекстіндегі Ы. Алтынсариннің педагогикалық мұрасының өзектілігін, оқытудың гуманистік теориясының ғылыми негіздерін, қазіргі педагогикалық білім берудегі ғылым мен практиканың өзара байланысы мәселесін шешу жолдарын, интегративті жүйе ретіндегі кәсіпке дейінгі педагогикалық білім берудің маңыздылығын, цифрлық ресурстарды пайдалана отырып, педагогтардың тәрбие мәселелерін өз қызметтерінде шешу жолдары айқындалған.

Бұл жинақтың материалдарын ғалымдар, жоғары оқу орындары мен колледж оқытушылары, мектеп мұғалімдері мен мектепке дейінгі тәрбиешілер, педагог-психологтар, магистранттар мен студенттер пайдалана алады.

В сборнике содержатся материалы Международной научно-практической конференции Алтынсаринские чтения «Ценности как концептуальная основа воспитания в современных социокультурных и геополитических реалиях», определяющие общие направленияи тенденции внедрения национальной программы «Біртұтас тәрбие», такие, как ценностные аспекты воспитания подрастающего поколения, анализ возможностей и лучших практик по внедрению единой программы воспитания, поддержка взаимодействия школ и семьи в воспитании ценностных ориентиров детей и молодежи, изучение путей создания безопасной и поддерживающей образовательной среды в организациях образования.

Материалы Конференции посвящены обсуждению актуальности педагогического наследия Ы. Алтынсарина в контексте современных ориентиров ценностных смыслов воспитания, научных основ аксиологических аспектов обучения и воспитания, а также вопросы готовности педагогов к современным вызовам в отчествоенном образовании, педагогической готовности педагогов к инновационной деятельности с использованием цифровых ресурсов. Материалы данного сборника могут быть интересны ученым, преподавателям вузов и колледжей, учителям школ и воспитателям дошкольных учреждений, педагогам-психологам, магистрантам и студентам.

ISBN 978-601-356-498-2
9 786013 564982

УДК 37.02
ББК 74.00

© Ахмет Байтұрсынұлы атындағы Қостанай өңірлік университеті, 2025
© Костанайский региональный университет имени Ахмет Байтұрсынұлы, 2025

дамытушы ортасын ұйымдастыру» ФАО «Национальный центр повышения квалификации «Өрлеу» по Акмолинской области по теме «Музыка жетекшінің мектепке дейінгі мекемелер жұмысындағы инновациялық әдістер мен тәсілдері». В 2023 году приняла участие в областном семинаре–практикуме «Передовая педагогическая практика: опыт, проблемы, стратегия развития» с персональной выставкой авторского материала, с казахскими народными инструментами жетыген, тоқылдақ, асатаяқ, шанқобыз, тұяқтас, кукольным театром Ортеке, а также с докладом «Формирование основ ранней грамотности детей дошкольного возраста на занятиях музыки с применением эффективных приемов, методов и средств воспитания и обучения», познакомила коллег с авторским материалом по народной педагогике в том числе.

Воспитание и образование в современном обществе не могут эффективно функционировать, вне народной педагогики. Этнопедагогика – педагогика национального развития, возрождения,создающая личность патриота [5]. Положительные результаты по опыту работы в данном направлении достигнуты, но еще предстоит целенаправленная работа по расширению и углублению своих знаний, совершенствованию имеющихся и приобретению новых педагогических навыков и умений. «Если мы сегодня будем учить так, как учили вчера, мы украдем у детей завтра»– это высказывание американского философа, психолога и педагога – реформатора Джона Дьюи, возможно станет мотивацией для педагогов на пути реализации цели и задач программы «Біртұтас тәрбие».

Список литературы:

1. Полный текст речи Токаева на Национальном курултае в Туркестане. https: //www.zakon.kz/obshestvo/6397181–polnyy–tekst–rechi–tokaeva–na–natsionalnom–kurultae–v–turkestane.html
2. З.Н.Гайнулин, С.Ю.Пальгов. «Детская и гра «Асык». https://vgdk.vgr.muzkult.ru/game_alchiki
3.Н.Ұлықпанова «Примение асыков в дидактических играх» https: //www.maam.ru/detskijsad /primenenie–asykov–v–didakticheskih–igrah.html
4. Е.А.Смиронова. Презентация «Межпредметная интеграция в образовательной практике. https://ds6ulibka.rnd.prosadiki.ru/media/2019/04/02/1259913424/Mezhpredmetnaya_integraciya_Smirnova_E.A.pdf
5. А.Н.Чустеева. «Реализация этнопедагогического подхода в воспитательном процессе ДОУ». https://nsportal.ru/detskii–sad/vospitatelnaya–rabota/ 2016/04/05/ realizatsiya–etnopedago gicheskogo – podhoda–v

ӘОЖ 371

ҰЛТТЫҚ ҚҰНДЫЛЫҚТАР ЖӘНЕ ОЛАРДЫ ОҚУ ҮДЕРІСІНЕ ИНТЕГРАЦИЯЛАУ

Умарова Бибигуль Ахметкалиевна
қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімі,
Хасенова Мадина Маратовна
қазақ тілі мен әдебиеті мұғалімі

№5 «А» мектеп – гимназиясы
Қостанай қ., Қазақстан

Аңдатпа

Ұлттық құндылықтарды білім беру жүйесіне интеграциялау өзекті мәселелердің бірі болып табылады, өйткені білім беру арқылы жас ұрпаққа осы құндылықтарды сіңдіру және оларды болашақ қоғамда белсенді әрі жауапкершілігі мол азаматтар ретінде қалыптастыру маңызды. Берілген мақалада Қазақстан Республикасында білім алушыларды тәрбиелеудің бірыңғай

бағдарламасын оқу үдерісіне интеграциялау мәселесі талданады.Осы мақсатта білім беру ұйымдарында ұлттық құндылықтар жүйесі оқушыларға жүйелі түрде берілуі тиіс.

Түйінді сөздер: *рухани–адамгершілік, ұлттық құндылықтар, ұлттық тәрбие, адамгершілік–патриоттық даму, құндылық.*

Аннотация

Интеграция национальных ценностей в систему образования является одним из наиболее актуальных вопросов, поскольку посредством образования важно привить эти ценности молодому поколению и сформировать их как активных и ответственных граждан будущего общества. В данной статье анализируется проблема интеграции единой программы обучения школьников в образовательный процесс в Республике Казахстан. Для этого система национальных ценностей должна систематически прививаться учащимся в образовательных организациях.

Ключевые слова: *духовно–нравственное, национальные ценности, национальное воспитание, нравственно–патриотическое развитие, ценность.*

Abstract

The integration of national values into the education system is one of the most pressing issues, since through education it is important to instill these values in the younger generation and shape them as active and responsible citizens of the future society. This article analyzes the problem of integrating a unified curriculum for schoolchildren into the educational process in the Republic of Kazakhstan. To do this, the system of national values should be systematically instilled in students in educational organizations.

Key words: *spiritual and moral, national values, national education, moral and patriotic development, value.*

Бүгінгі таңда өскелең ұрпақты тәрбиелеуде баланың құндылықтарына, санасына, мінез–құлқына, дамуы мен өміріне, оның қауіпсіздігі мен бейімделу қабілетіне айтарлықтай әсер ететін әлеуметтік, ақпараттық және құқықтық салаларда күрделі міндеттер тұр. Бұл мәселелердің бәрі оқушылардың тәрбиесі мен білім алуына қолайлы жағдай туғызады. Осы әсерлердің салдары білім беру пәнінде де, зерттеу міндеттерін тұжырымдауда да болып жатқан өзгерістер, олар жаңа зерттеу әдістерін меңгеру, дәстүрлі әдістердің мәнін жаңарту, ғылыми білім саласын байыту процесіне әсер етпей қоймайды.

Қазіргі таңда білім беру саласында мектеп оқушыларына академиялық білім берумен қатар олардың жеке тұлға болып қалыптасуына, әлеуметтік ортаға бейімделуіне, өзгермелі әлемде өмір сүруге дайын болуына да көңіл бөлінуде. Осыған орай, барлық білім беру ұйымдарында тәрбие жұмысын дұрыс ұйымдастыру арқылы олардың мінез–құлқы мен дағдыларына оң әсер ету маңызды.

Қазақстан Республикасында білім алушыларды тәрбиелеудің бірыңғай бағдарламасы Ел Президентінің «Өскелең ұрпақпен тәрбие жұмысын жақсартуға бағытталған шараларды күшейту» үндеуін іске асыру үшін сапалы білім берудің негізі болып табылады, бұл ретте қазіргі заманғы азаматта ар–намыс, адалдық, патриотизм, жауапкершілік, әдептілік, мейірімділік және бауырластық қасиеттерін тәрбиелеу маңызды отбасын құрметтеу, үлкендерді құрметтеу мәселесі орын алып тұр. Еліміздің қолайлы әлеуметтік–экономикалық дамуы және өскелең жастарды тәрбиелеу үшін өз халқын сүйетін, мемлекеттің мүддесін бағалайтын білімді және адал ұрпақты адамгершілік сүйемелдеуді ұдайы назарда ұстау қажет, бұл өркениетті әлемнің неғұрлым өзекті міндеттерінің бірі болып табылады [2].

Қазақстанның ұлттық құндылықтары – бұл еліміздің мәдениеті, дәстүрі, тарихы мен тілінің өзегін құрайтын маңызды аспектілер. Ұлттық құндылықтар қоғамның дамуында ерекше орын алады, себебі олар ұрпақтан ұрпаққа беріліп, халықтың мәдени және әлеуметтік бірлігін қамтамасыз етеді. Бүгінгі таңда ұлттық құндылықтарды білім беру жүйесіне интеграциялау өзекті мәселелердің бірі болып табылады, өйткені білім беру арқылы жас ұрпаққа осы құндылықтарды сіңдіру және оларды болашақ қоғамда белсенді әрі жауапкершілігі мол азаматтар ретінде қалыптастыру маңызды [3,56 б].

Ұлттық құндылықтар – бұл халықтың дәстүрлерін, тұрмыс–салтын, тілін, рухани байлығын, тарихын, этикалық нормалары мен моральдық қағидаларын қамтитын жүйе. Олар адамның дүниетанымын, өз Отанын, Отбасын, дәстүрлерін құрметтеуге, адамгершілік, мейірімділік, әділеттілік сияқты маңызды моральдық қасиеттерді бойына сіңіруге бағытталған [4,87б].

Алғаш рет 2023–2024 оқу жылында барлық білім беру ұйымдарында еліміздің жалпыадамзаттық және ұлттық құндылықтарға негізделген саясаты көрініс тапқан Біртұтас тәрбие бағдарламасы енгізілді. Осы Бағдарлама аясында барлық мектептерде ата–аналарды педагогикалық қолдау орталықтары ашылды. Оның басты мақсаты – балаларды тәрбиелеуде мектеп пен отбасы арасындағы өзара байланысты күшейту, позитивті ата–ана мәдениетін дамыту.

Жаңа 2024–2025 оқу жылында мектептерде тәрбие бағдарламасы жаңартылды. 6 негізгі құндылық: тәуелсіздік және отаншылдық; бірлік және ынтымақ; әділеттілік және жауапкершілік; заң және тәртіп; еңбекқорлық және кәсіби біліктілік; жасампаздық пен жаңашылдық бекітілді. Бағдарлама білім беру процесінің барлық қатысушыларының, яғни мұғалімдердің, ата–аналардың, жергілікті қоғамдастықтың күш–жігерін шоғырландыруға мүмкіндік береді. Бұл бағдарлама тек мектеп деңгейінде ғана жүзеге асырылмайтыны белгілі. Оларға ұлттық құндылықтары және оларды оқу үдерісіне интеграциялау, жүзеге асыру механизмдері мен алгоритмдері, мұғалімдердің практикалық дағдыларын арттыру, сондай–ақ, аймақтық білім беру ұйымдарында бағдарламаны іске асыруды басқару және үйлестіру туралы мәселе қарастырылады[2].

Қазақстанда білім беру жүйесін жаңғырту аясында ұлттық құндылықтарды оқыту үрдісіне интеграциялау аса маңызды. Осы мақсатта білім беру ұйымдарында ұлттық құндылықтар жүйесі оқушыларға жүйелі түрде берілуі тиіс. Мектебімізде бұл процесс келесі бағыттарда жүзеге асырылып жатыр. Мәселен, мазмұндық аспектісін алатынболсақ, оқу бағдарламаларына ұлттық құндылықтарды қамтитын арнайы бөлімдер енгізу. Мысалы, қазақ әдебиеті мен тарихы пәндерінде халқымыздың бай мәдени мұрасы, батырлар жыры мен ұлттық эпостар туралы сабақтар өткізу арқылы оқушыларды өз халқының тарихымен таныстыру, ұлттық рухты қалыптастыру. Сонымен қатар, оқушылардың жеке тұлғасын тәрбиелеуде ұлттық құндылықтарды пайдалану. Бұл жағдайда, тәрбие жұмысының негізінде адамгершілік, достық, бауырмалдық, үлкенді сыйлау сияқты құндылықтарды насихаттау маңызды. Мектептерде «Достық» немесе «Ұлттық бірлік» сияқты арнайы тақырыптар бойынша тәрбие сағаттарын өткізіп, оқушылардың бойында жоғары моральдық нормаларды қалыптастырудамыз.

Ұлттық құндылықтарды мектептен тыс шараларда да ұстануымыз қажет. Әр түрлі ұлттық мерекелерді, атап айтқанда Наурыз мейрамын, Құрбан айтты, Тәуелсіздік күнін атап өту арқылы оқушыларға халықтың дәстүрі мен мәдениетін көрсетуге болады. Бұл іс–шаралар оқушылардың өз халқының құндылықтарына құрметпен қарауына септігін тигізеді.

Сонымен қатар, құқық негіздері сабағында құқықтық сауаттылықты арттыру барысында ұлттық құқықтық нормалар мен әлеуметтік міндеттерді, әсіресе отбасылық және азаматтық міндеттерді ұғындыру маңызды. Оқушыларға әділеттілік, теңдік және басқа да құндылықтардың заңмен қорғалатынын көрсету арқылы оларды құқықтық мәдениетке тәрбиелеу жұмыстары да жүргізілуде.Ұлттық құндылықтарды қазіргі заман талаптарына сай бейімдеу, жастарды жаңа технологиялар мен инновациялар арқылы ұлттық мұраны танытуымыз қажет. Мысалы, қазақ тілін оқытудың заманауи әдістерін қолдану, ұлттық әндер мен билерді интернет арқылы әлемдік қауымдастыққа таныту.

Жергілікті мектептерде жүзеге асырылатын «Біртұтас тәрбие бағдарламасы» аясында ата–аналарды білім беру мен тәрбие үдерісіне тартуға көп көңіл бөлінеді. Бұл жұмыс ата–аналарды педагогикалық қолдау орталығы аясында жүргізіліп келеді. Әр апта бір күн «Жұмыс сенбісіне» арналады. Ата–аналар мектепке келіп, балаларымен қолөнер түрлерін бірге жасап үйреніп жүр. Бұл күн отбасылар мен мектеп қауымдастығын біріктіретін еңбекқорлық пен бірлескен шығармашылық мерекесіне айналып отыр. Мәселен, №5 «А» мектеп – гимназиясыбағдарламаның балалардың еңбек пен дәстүрге деген құрметін қалыптастыруға оң әсерін көрсетеді.

Жалпы мектептерде «Біртұтас тәрбие бағдарламасы» өскелең ұрпақты тәрбиелеу үшін мектеп пен отбасының күш–жігерін тиімді біріктіру үлгісін көрсетіп жүр. Мұндай бастамалар оқу процесін байытып қана қоймай, сонымен бірге қоғамдық байланысты нығайтуға, мектептегі білім беруді мағыналы және мәдени тұрғыдан бағдарлауға ықпал етеді.

Біздің ұстанған бағытымыз ұлттық құндылықтарымызды оқу мен тәрбиеде сақтай отырып, кешегі Қазақ елінің тарихынан тағылым алып, бүгінгі тәу еткен Тәуелсіздіктің тарихын оқып, біліп, зерттеп, өзектілігін жан–жақты қалыптастыру және дамыту болып табылады. Барлық табиғи, өмірлік құндылықтарымызды зерттеу, іс–әрекеттегі зерттеулерді оқу, ғылым үдерісінде басымдыққа айналдыру десек, артық айтпаған болармыз. Қандай да бір елдің білім беру үлгісі тура біздегідей немесе бізде мүлде бөлек деп айтсақ қате болар. Бүгінгі таңда барлық мемлекетте зерттеуге аса қатты назар аударылады. Шетелдік білім беру жүйесіндегі «Lesson study» сабақты, «Action Research» іс–әрекетті зерттеу сияқты бағыттарын біздің білім беру саласына жақын, ұқсас үлгі деп қарастырсақ болады.

Білімді, ұлттық құндылығы бойына сіңген ұрпақ тәрбиелеу – біздің ең басты мақсатымыз. Бүгінде осы бойынша бірқатар жұмыстар атқарылуда. Біз бала бойына ұлттық құндылықтарды сіңіру жұмысын балабақшадан бастап қолға алудамыз. Мәселен былтырдан бастап балабақшаларды 100 пайыз мемлекеттік тілде жасақтап жатыр. Оқушылардың бойына ұлттық құндылықтар мен салт–дәстүрді сіңіру үшін біз 8 минуттық кітап оқу жобасын бастадық. Одан өзге былтырдан бастап барлық қала мектептерінде домбыра үйірмелері ашылды. Басқа да бірқатар жұмыстар жүргізілуде.

Сонымен Елорданың білім беру жүйесінде тәрбие жұмысы үшін ҚР Оқу–ағарту министрлігі бекіткен «Біртұтас тәрбие» бірыңғай тәрбие бағдарламасы бағдар болып табылады. Бағдарлама жалпыадамзаттық және ұлттық құндылықтар негізінде еңбекқор, адал, саналы азаматты тәрбиелеуге бағытталған. Тәрбие жұмысы білім беру ұйымдарында «Ұлттық мүдде», «Ар–ұят», «Талап» жобалары арқылы жүзеге асырылады. Сондай–ақ, «Төрттен тоқсан – төрттен өнер» ұлттық мәдени–ағарту жобасының тұжырымдамасы бойынша жұмыстар жүргізілуде [2].

Балаларды тәрбиелеудегі отбасының рөлін нығайту мақсатында барлық білім беру ұйымдарында кабинеттер мен «Ата–аналарды педагогикалық қолдау орталықтары» ашылды. Бірыңғай тәрбие бағдарламасын іске асыру шеңберінде мынадай жобалар іске асырылады: «ALTYN URPAQ», «Академиялық ұтқырлық», «Өркендеу», «ЭкоАсар», «READx», «Мектеп медиациясы», «Ата–аналар қоғамымен жұмыстың жаңа форматы», «EduleadersNS», «Оқушының мәдени нормативі», мәдени–білім беру платформасы «Ұлағатты ұрпақ», «Әжемнің ертегісі», «Жас дипломат». «Оқуға құштар мектеп» жобасының оң тұстарының бірі – «Оқу мектебі» жобасын қаланың 37 (38,2 %) мектептеріндегі кітапханалардың интерьерін қайта жобалауды жаңғыртуға себеп болғанын ескеруге болады. 49 (51 %) мектептерде оқырмандарға арналған коворкинг (coworking) аймақтары бар. Кітапханадан басқа, дәліздер мен мектеп фойелерінің бос аймақтарында оқырмандар үшін аймақтар ұйымдастырылған.

Сонымен ойымызды қорытындылай келе, Ұлттық құндылықтарды оқу үдерісіне интеграциялау – бұл еліміздің болашағына маңызды әсер ететін үрдіс. Ол жас ұрпаққа тек білім беріп қана коймай, сонымен қатар олардың ұлттық сана–сезімін қалыптастырып, өз елінің мәдениетін, дәстүрін, тілін құрметтеуіне мүмкіндік береді. Мұндай интеграция арқылы Қазақстанның болашақ ұрпағы өзінің ұлттық тұлғасын қалыптастырып, әлемдік қоғамдастықта өз орнын таба алады.

Әдебиеттер тізімі:

1. Біртұтас тәрбие бағдарламасы. Қазақстан Республикасының Оқу– ағарту Министірінің Білім беру ұйымдарында «Біртұтас тәрбие» бағдарламасын бекіту туралы 30.04.2024 жылғы №194 бұйрығы. https://kargoo.kz/content/view/226/321335822. 15.01.2025.
2. Қазақтың тәлімдік ой – пікір антологиясы : 2 том. Құрастырған: Қ.Жарықбаев, С.Қалиев. – Алматы:« Рауан», 1998.– 416б.
3. Ә.Табылдиев. Халық тағлымы. – Алматы:Қазақ университеті, 1992.
4. Нұрмұратов С.Е., Сағиқызы А. Ұлттық рух мәселесі хақында // Халықаралық конференция материалдары. Алматы, 2006. 176 б.

УДК 371.485

ПРОЕКТНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ КАК ДЕЙСТВЕННЫЙ СПОСОБ ФОРМИРОВАНИЯ СОЦИАЛЬНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ СТУДЕНТОВ КОЛЛЕДЖЕЙ

Упорова Екатерина Юрьевна
мастер производственного обучения
КГКП «Рудненский социально–гуманитарный колледж
им. И. Алтынсарина»,
г. Рудный, Казахстан

Аңдатпа

Мақалада Жобалық іс–шаралар студенттерді жаңа білім мен тәжірибемен байыту ғана емес, сонымен бірге олардың болашақ мамандыққа және қоғамдағы өмірге дайындалуының негізгі аспектісі болып табылатын жоғары деңгейдегі әлеуметтік жауапкершілікті қалыптастыру тәсілі ретінде қарастырылады.

Түйінді сөздер: *жобалау қызметі, әлеуметтік жауапкершілік, колледж студенттері, әлеуметтік жобалау, топтық жұмыс дағдылары, сыни ойлау, азаматтық ұстаным, кәсіби дайындық.*

Аннотация

В статье рассматривается проектная деятельность как способ не только обогащения студентов новыми знаниями и опытом, но и формирования у них высокой степени социальной ответственности, что является ключевым аспектом их подготовки к будущей профессии и жизни в обществе.

Ключевые слова: *проектная деятельность, социальная ответственность, студенты колледжей, социальное проектирование, навыки командной работы, критическое мышление, гражданская позиция, профессиональная подготовка.*

Annotation

The article considers project activity as a way not only to enrich students with new knowledge and experience, but also to form a high degree of social responsibility among them, which is a key aspect of their preparation for their future profession and life in society.

Key words: *project activity, social responsibility, college students, social engineering, teamwork skills, critical thinking, citizenship, professional training.*

МАЗМҰНЫ / СОДЕРЖАНИЕ

2 СЕКЦИЯ

Гималетдинова Умут Асыгатовна, Есенова Кинжекуль Омаровна	Қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында «Біртұтас тәрбие» бағдарламасы аясында ұлттық құндылықтарды баулу аспектілері	**1096**
Данченко Татьяна Владимировна, Жиенбаева Алёна Владимировна	Развитие коммуникативных и творческих компетенций за счет применения на уроках цитат недели	**1100**
Дильдибекова Гульнара Айсаевна, Койшина Айман Мухамеджановна	Образовательный терренкур «Экотайм» как одно из условий развития экологических дошкольников	**1104**
Досмаилова Светлана Султановна, Нургазина Айгерим Жумагазиевна	Сабақта және сабақтан тыс уақытта тәрбиелеудің құндылықтарын жүзеге асыру негіздері	**1109**
Едревская Людмила Валерьевна	Воспитание активного читателя на примерах взаимосвязи литературных произведений как средство реализации Национального проекта «Балалар кітапханасы»	**1113**
Елдос Анар Нұрлыбекқызы	History of formation of official business style in the Kazakh language	**1117**
Ерекин Айдын Муратович, Хамзина Күлшат Бақытжанқызы	Біртұтас тәрбие бағдарламасы: жан –жақты тұла қалыптастырудың негізі	**1120**
Еришова Асыл Аубакировна	Ұлттық құндылықтарға негізделген білім мен тәрбиенің сабақтастығы	**1123**
Есенова Эльмира Есмагуловна, Хусайнова Жузира Мусиновна	Биология пәнінің тәлім –тәрбие берудегі рөлі	**1127**
Жайворонко Ирина Алексеевна, Ткач Надежда Алексеевна	Программа «БіртұтасТәрбие»: новые подходы и ценности воспитания в современной школе	**1130**
Жандауова Шолпан Еркиновна, Братышева Мария Владимировна	Использование информационных технологий на уроках математики как один из путей преодоления проблемы «клипового мышления» обучаемых	**1135**
Жумаева Алтын Сагингалиевна, Сәлімжан Аңсағаным Сәлімжанқызы	Қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында біртұтас тәрбие бағдарламасы құндылықтарын енгізе оқытудың әдістері	**1141**
Жунусова Гулбаршын Кабылжановна, Зарлыханова Алмагуль Адильбековна	Жаңаша білім беру үрдісінде біртұтас тәрбиенің рөлі	**1145**
Жунусова Марина Яковлевна	Патриотическое воспитание в современной школе в рамках реализации программы «Біртұтас тәрбие»	**1151**
Заманбекова Алия Заманбековна	Білім беру ұйымдарындағы оқу–тәрбие үдерісінде құндылықтар жүйесін қалыптастыру жолдары	**1156**

МАЗМҰНЫ / СОДЕРЖАНИЕ

2 СЕКЦИЯ

Злая Элина Владимировна, Жандауова Шолпан Еркиновна	Umaigra – универсальный учебный ресурс, как средство формирования познавательного интереса к учебной деятельности	**1161**
Ибатова Айгуль Куанышбаевна	Роль куратора в адаптации студентов первого курса колледжа вконтексте реализации программы «Біртұтас тәрбие»	**1165**
Иржанова Рыскуль Касымхановна	Көркем еңбек – ұлттық құндылықтың өзегі	**1168**
Искакова Гульжан Сагиевна, Алпысбаева Назым Сартонкызы	Мектеп оқушыларын рухани–адамгершілікке тәрбиелеу барысында ұлттық тәрбие негіздері	**1174**
Исмагулова Эльвира Бахитбековна	Совершенствование двигательной активности дошкольников, имеющие нарушения речи посредством введения в систему физического воспитания нейроигр	**1178**
Кабылбекова Гульнара Саматовна, Картпаева Адина Армановна	Біртұтас тәрбие бағдарламасы: ұлттық жаңа сананы ұлттық құндылықтар арқылы қалыптастыруға болады	**1183**
Кадашева Шолпан Алпысбаевна, Щербаева Кундызай Сейткалиевна	Біртұтас тәрбие балабақшадан басталады	**1186**
Калиаскарова Индира Мияссаровна	«Біртұтас тәрбие» бағдарламасы: балаларға ұлттық құндылықтар негізінде білім беру мәселесі	**1190**
Кашелюк Татьяна Ивановна	Программа «Буртутас тарбие: педагогические находки и практическое применение»	**1193**
Келинбердиева Ырсалды Сиехановна	Үздіксіз білім беру жүйесіндегі тәрбие тұжырымдамасындағы ұлттық тәрбиенің жүзеге асуы	**1196**
Клышбаев Серик Егинбаевич	Кейкі батыр – дала күресінің дара тұлғасы	**1201**
Коваленко Марина Викторовна	Инклюзивные практики в контексте реализации Единой программы воспитания в организациях образования	**1204**
Кункабаева Сарбинас Сериковна	Методы развития внутренней мотивации учебной деятельности как фактор академической успешности старшеклассников	**1210**
Кусаинова Мейрамгуль Маратовна, Жакиянова Жанна Калтаевна	Қазақ тілі мен әдебиеті сабақтарында біртұтас тәрбиені енгізу жолдары	**1214**

МАЗМҰНЫ / СОДЕРЖАНИЕ

2 СЕКЦИЯ

Кушмурзина Даметкен Хажмухановна, Жусупова Инкар Алликовна	Бастауыш сыныпта уақыт өлшем бірліктерін оқытудың білімдік, тәрбиелік және дамытушылық рөлі	**1220**
Лекерова Любовь Маратовна, Жандауова Шолпан Еркиновна	Ментальная арифметика как средство развития математической компетенции у учеников 1 класса	**1227**
Майстренко Валерия Юрьевна	Формирование ценностей воспитания среди детей и молодежи на уроках литературы в контексте программы «Біртұтас тәрбие»	**1231**
Мальцева Татьяна Александровна	Практика реализации программы воспитания в образовательных организациях высшей школы	**1235**
Мамырканова Мендыгуль Сартаевна	Роль исторического образования в формировании гражданской идентичности	**1239**
Махмутова Мархаба Даулетжановна, Молдахметова Алия Досымбековна	Исследование влияния метода триз на развитие креативного мышления учащихся 7 классов на уроках искусства	**1243**
Маркина Зейнеп Бакитжановна	Біртұтас тәрбиені негізге ала отырып Ыбырай Алтынсарин шығармаларын оқыту	**1249**
Михалькова Людмила Васильевна	Формирование творческих компетенций через вокальное исполнительство у детей дошкольного возраста	**1253**
МолдашоваАйнагүл Баймұқанқызы, Калимжанова Роза Лаиковна	Роль воспитательных программ в профилактике профессионального выгорания среди курсантов и сотрудников ОВД	**1256**
Мукашева Альбина Бауржановна	Интеграция ценностно –ориентированного образования в преподавание математики	**1262**
Мурзабекова Келбет Бирмаганбетовна	Ұлттық құндылықтарды дамыту: Ыбырай Алтынсарин әңгімелері арқылы жас ұрпақты тәрбиелеу	**1267**
Мустафина Асель Сапарглиевна, Абдулина Айгуль Сапаргалиевна	Идеи Ыбырая Алтынсарина в реализации программы «Біртұтас тәрбие бағдарламасы»	**1270**
Назарова Гулмира Куандыковна	Тәрбие–біртұтас үдеріс	**1274**
Нургазина Нургуль Отарбаевна, Тагаева Аружан Бауыржановна	Білім беру жүйесіндегі балалар мен жастарды тәрбиелеудің құндылықтары	**1278**
Нуркина Батима Ауезхановна, Нугуманова Нургуль Куанышбековна	Білім беру саласында дара ұстаздың рөлі	**1281**

МАЗМҰНЫ / СОДЕРЖАНИЕ

2 СЕКЦИЯ

Обиюх Мария Николаевна	Эффективные методы реализации программы Біртұтас тәрбие в условиях современного детского сада	**1284**
Осипова Бахиткуль Кайроллиевна	Біртұтас тәрбие негізінде оқушылардың эмоционалдық саулығын қамтамасыз ету	**1288**
Полешко Татьяна Анатольевна, Миллер Татьяна Витальевна	Интеграция традиционных национальных ценностей в современные образовательные программы	**1292**
Рахимова Гизат Батыржановна	Изучение биографии и творчества Ыбырая Алтынсарина как инструмент привития общечеловеческих и национальных ценностей в контексте единой программы воспитания	**1297**
Редикульцева Юлия Владимировна, Бекмухамбетова Жаныльдык Каирбековна	Использование методов и приемов технологии кроссенс в развитии креативного мышления у детей старшего дошкольного возраста	**1301**
Рогожина Татьяна Александровна, Ли Ляззат Абаевна	Дебаты – фундамент интеллектуального развития личности	**1305**
Сармурзина Алия Коныспаевна	Опыт применения стратегий развития метакогнитивных навыков у старшеклассников	**1308**
Сикун Людмила Николаевна	Чат–ассистент GRT как инструмент планирования воспитательных мероприятий для детей с ООП в рамках программы «Біртұтас тәрбие»	**1313**
Смирнова Анна Александровна, Земцова Наталья Анатольевна	Интеграция программы «Біртұтас тәрбие» в образовательный процесс на уроках математики	**1317**
Солоха Ирина Константиновна, Гавриляк Инна Михайловна	Ценности воспитания как основа гармоничного развития детей в начальной школе	**1322**
Тельгарина Айгуль Сарсеновна,	Ценности воспитания детей и молодежи в системе образования Казахстана: опыт, проблемы и решения	**1327**
Тлеулина Галия Жамалетдиновна	Педагогический опыт по реализации программы «Біртұтас тәрбие» в условиях дошкольной организации на занятиях музыки	**1330**

МАЗМҰНЫ / СОДЕРЖАНИЕ

2 СЕКЦИЯ

Умарова Бибигуль Ахметкалиевна, Хасенова Мадина Маратовна	Ұлттық құндылықтар және оларды оқу үдерісіне интеграциялау	**1335**
Упорова Екатерина Юрьевна	Проектная деятельность как действенный способ формирования социальной ответственности студентов колледжей	**1339**
Усенко Галина Васильевна	Практика внедрения программы «Біртұтас тәрбие» через серию интерактивных интеллектуальных игр в образовательном пространстве школы	**1343**
Успанова Айнура Оразбековна, Молдахметова Гульнар Муратовна	Ұлттық ойын – ұлт болашағы	**1346**
Фарафонова Наталья Николаевна	Воспитательная работа в дошкольной организации на основе Единой программы воспитания	**1350**
Фоменко Александра Сергеевна	Практические аспекты формирования готовности педагогов к инклюзивному образованию	**1352**
Хамзина Күлшат Бақытжанқызы, Ерекин Айдын Муратович	Мектептегі тәрбие жұмысының ерекшеліктері	**1356**
Шагатаев Салмагамбет Елеубаевич, Урумбаев Куаныш Дулатович	«Lesson study» на уроках физической культуры	**1360**
Шамекешева Светлана Петровна, Эмомова Лилия Тимуровна	Воспитательный аспект современного урока русского языка и литературы в рамках программы «Біртүтас тәрбие»	**1365**
Шудабаева Жанар Жумабаевна	Развитие коммуникативных и творческих компетенций за счет применения на уроках цитат недели	**1370**
Юркова Светлана Владимировна	Значение кюя в музыкальном воспитании дошкольника	**1373**